

ኢትዮጵያ የማን አገር ናት?

በአበበ ገላው [ጥር 30 2001]

በርካታ ኢትዮጵያዊያን ስለአገራቸው ሲናገሩና ሲጽፉ በኩራት “እምቤ ኢትዮጵያ፣ ታሪካዊቷ አገር፣ የሰው ዘር መገኛ፣ የነጻነት ቀንዲል፣ የጥቁር ዘር መኩሪያ...” እያሉ ያቆላምጧታል። አባባሎቹ በሙሉ እውነታ ቢኖራቸውም፣ የኢትዮጵያ የባለቤትነት ጉዳይ ግን “እናት አገር” ብሎ በሰሟ ለሚመለው ሆኖም ግን በአገሩ ባይተዋር ለሆነው አብዛኛው የኢትዮጵያ ህዝብ በተግባር ያልተፈተሽ መሆኑ ብዙ ጊዜ አይወሳም።

የፋሺት ጣሊያንን ወረራ ለመመከት እጅግ ከፍተኛ የህይወት፣ የደምና የአካል መስዋእትነት የከፈለው ቡዙሃኑ ምስኪን አስታዋሽ አጥቶ ወገንና አገርን የጎዳ፣ መስዋእትነት ያልከፈሉ፣ የሸሹና የተደበቁ እንዲሁም የፋሺስቶች መንገድ መሪና

ባንዳ የነበሩ ጥቂቶች ሲሾሙና ምድሪቷን በርስትነት እንደቅርጫ ሲቀራመቱ በማስተዋሉ በሃዘኔታ “እምቤ ኢትዮጵያ ሞኝነሽ ተላላ፣ የሞተልሽ ቀርቶ የገደለሽ በላ!” ብሎ በቁጭት ማንጎራጎሩን እየተነገረን አድገናል። የሚያሳዝነው የትናቱ እንጉርጉር ዛሬም በኢትዮጵያ ያለውን የባሰና የከፋ እውነታ ገላጭ ሆኖ መገኘቱ ነው።

በኢትዮጵያ ምድር፣ ያለፈውን መጥፎ የአልቁትና የግፍ ታሪክ ከማረምና ከመቀየር ይልቅ እጅግ ዘግናኝ በሆነና በከፋ ደረጃ ሲደገም ዛሬ ሀገርና ወገንን በጣም እየጎዱ ያሉ ጥቂት ወንጀለኛ ጎጠኞች አብዛኛውን ኢትዮጵያዊ እትብቱ በተቀበረበት ምድር ላይ እንደ ዜጋ ሳሆን በግፍ እንደ በግ እየጎዱ፣ እንዳህያ እየጫኑና እየደበደቡ፣ እንደላም እያለቡ፣ እንደፈረስ ለጉመው እየጋለቡ፣ እንደሰጋ ከብት እያረዱ...በረሃብና በችግር እየቆሉ የቁም እስረኛ አድርገው አገሩን ምድራዊ ገሃነም አድርገውበት እነርሱ ጥቂቶች ግን ኢትዮጵያን ምድራዊ ገነትና የግል እርስታቸው አድርገው ለመኖር በዘር ፖለቲካ በቀየሱትን የከፋፍለህ ብላው ስልት በመጠቀም ምርጥ ምርጥ ሺላዎችን፣ የንግድ ተቋማትን፣ ሆቴሎችና መሸታ ቤቶችን እያስገንቡ ያለይሉኝታ በጥጋብ ተወጥረው እንዳህያ በመገናኛ ብዙሃን ሲያናፉ በትዝብት እናስተውላለን። ከሁሉ የሚገርመው ደግሙ አንድ ለአገርና ለወገን የሚጠቅም መልካም ስራ ሳይሰሩ ሌት ተቀን እኩይ ስራ እያከናወኑ ህዝቡን በጥላቻ መርዛቸው እየበከሉ ዘወር ብለው “የጥላቻ ፖለቲካ!” ሰለባ ሆንን ብለው ያላዝናሉ። አበው “ጅራፍ እራሱ ገርፎ እራሱ ይጮሃል!” አንደሚሉት መሆኑ ነው።

ውስብስብ ከሆነው አሳዛኙ የአገራችን ታሪክ እንደምንማረው ነገስታት ተነስተው ነገስታት ወድቀዋል፣ አሸናፊዎች ተሸንፈዋል፣ ብዙዎች ተሹመው ብዙዎች ተሸረዋል፣ ከፍ ከፍ ያሉ ሁሉ ተዋርደው ከስመዋል፣ ጥቂቶች ደልቷቸው

በርዳታ ዶላር ከፈረንጆችና ከአረቦች ጥይትና ቦንብ ገዝተው ሚስኪኑን የገበሬ ልጅ በነጻነትና በአብዮት ስም በየጎራው አሰልፈው እርስ በርስ ሲያጋድሉ በሚሊዮኖች የሚቆጠሩ ኢትዮጵያውያን የሚልሱትና የሚቀምሱት አጥተው በረሃብና በቸነፈር ከትንኞች በታች እረግፈው ቀርተዋል። የደላቸው ሲያዋጉና ደም ሲያፋሱ፣ የሚጠባውን ጡት በረሃብ ከሞተች እናቱ አጽም ላይ ተጣብቆ ሲመጠምጥ የሚያሳይ የህጻን ምስል ባለም ዙሪያ በቴሌቪዥን ታይቶ ብዙዎችን አስለቅሶ ምንም አንኳን ሚሊዮኖች ቢያለቁም በመጨረሻ የምግብ ምጽዋት ለወገናችን ከየፈረንጅ ሀገሩ ተሰብስቦ ተላከለት። ዛሬም ለውጥ የለም፣ የድሃው ትርጉም አልባ ህይወት መቀጠያ፣ የመከራው ማራዘሚያ ከመቃብር አፋፍ ላይ ቆሞ የሚቆረጥመው የርዳታ ስንዴ ነው። “እድሜ ለነቀዳማዊ መለስ! እነርሱ በስማችን ባይለምኑ ምንበልተው ያድሩ ነበር፣ በዛ ቤተመንግስት የሚኖሩ አራዊቶች?” አንዳሉ ይነገራል አንድ አሮጊት የአራት ኪሎ ለማኝ፤ ነገሩ ገብቷቸው በትዝብት በታንክ ወደተከበበው ትልቅ ግቢ ጣታቸውን ቀስረው። በርግጥ አኚህን አዛውንት የቤትመንግስቱ እልፍ አስከልካዮች አልሰሟቸውም እንጂ ስምተዋቸው ቢኖን ኖሮ ወይ በእስር አለያም በአንድ ጥይት ገድለው መንግስት ግልበጣ አከሸፍን ብለው ይሸልሉ እንደነበር አያጠራጥርም፤ በአገረ ኢትዮጵያ፣ አዳኞችና ታዳኞች፣ መንታፊዎችና ተመንታፊዎች፣ በይና የበይ ተመልካቾች ተፋጠው ያሉባት ምድር፣ ኢትዮጵያ፣ በታሪክ ምሶሶ ላይ ተንጠልጥላ የቀረች አገር!

መሪ ተብዬዎቹ የዘመኑ ነፍስ በሎች ካለፉት ነገሶቻትና መሳፍንታት ብሰው በየቤተመንግስቱና በየሺላው መሸገው በየአመቱ “ሃያ ሚሊዮን ተራብ! ሰላሳ ሚሊዮን ተጠማ! አርባ ሚሊዮን ታረዘ!” እያሉ ጠኔ ያገረጣውን፣ እረሃብ ያመነመነውን የሚስኪኑን ወገኖቻችንን ፎቶና ቪዲዮ ለአውሮፓና ለአሜሪካ “ለጋሾች” በዶላርና በዩሮ እየቸበቸቡ እነርሱ በድሎት ባንድ ወቅት “የዳቦ ቅርጫት” የተባሉትን ሀገር አትራፊ የልመና አኩፋዳቸው አድርገዋት ስለኢኮኖሚ እድገት ይሰብኩናል። የእነርሱ ሀብትና ንብረት በሚገርም ፍጥነት በጨመረ ቁጥር ስለፈጣንና ተስፋፋይ የኢኮኖሚ እድገት እንደበግ ለሚያዩትና ስብእናውን በቁሙ ገፈውት ከቸነፈርና ከረሃብ ላልተላቀቀው ህዝብ ሳይታክቱ እንቅልፍ ነስተው ይደሰኩሉለታል፤ የዛሬዎቹ ነገሶቻት፣ የነገዎቹ የታሪክ አተሎች። ዛሬ ላይ ቆመው እየዘሩት ያለውን የታሪክ እንክርዳድ ነገ እነርሱው እንበሚሰበሰቡት ማየት የተሳናቸው የውር ድንድር የዘርና የጎጥ መሳፍንታት።

ወደተነሳሁበት መሰረታዊ ጉዳይ ልመለስና አንዳንድ የሞኝ ጥያቄ ልሰንዝር። ለመሆኑ አገር ምንድነው? ስብእና ተገፈው ያለነጻነትና መብት የሚኖሩበት? እንደበግ ይሚነዱበት? የሚበላና የሚቀመስ ጠፍቶ በረሃብ፣ በጥምና በቸነፈር የሚያልቁበትና የሚሰቃዩበት? ለጥቂቶች ድሎት ግብር እየከፈሉ ተንቀውና ተዋርደው የሚኖሩበት? በጅምላ እስረኝነት ያለ እርባና ስራ አንገትን ደፍተው ይሚተክዙበት? በዘርና በቋንቋ ተከፋፍለው በጥርጣሬና በመጠላላት የሚናቆሩበት? ጥቂቶች በውሸት ሲደሰኩሉ እውነት የመተንፈስ ፈቃድ ተነፍገው ተለጉመው ያሚሰቃዩበት?...ወይንስ እንደሰው ተከብረው፣ የዜጎች መብት በማንም ወንጀላኛና ቀማኛ ሳይጣስ፣ በነጻነትና በመከባብር በሰላም ያለፍርሀት የሚኖሩበት ምድር? የትኛው ነው ሀገር?

ኢትዮጵያ ብለን የምንጠራትስ ምድር የማን ንብረት ነች? የወያኔዎች? የአማሮች? የአሮሞዎች? የአፋሮች? የሶማሌዎች? የኤርትራዊያን?...የመለስ ዜናዊ? የአዜብ መስፍን? የበረከት ስምን? የሰብሃት ነጋ? የአላ ሙዲን? የፕሮፌሰር መስፍን? አለም በቃኝ ለእውነት በመቆሚያ የተከረቸመችው የእስረኛዋ የብርቱካን ሚደቅሳ? የቡልቻ ደምቅሳ? የሰደተኛው የአባንግ ሜቶ?...የግፈኞች? ያለምንም ወንጀል በየእስርቤቱ ታገረው ያሉ የግፍ ሰለቦች? በአገራቸው ስም በየበረሃው ሲዋጉ አይናቸው ጠፍቶ፣ እጅና አግራቸው ተቆርጦ በየመንገዱ ዳር ወድቀው “ስለምብርሃን አትለፉኝ!” በማለት በጣር እያቃሰቱ በሰለለ ድምጽ ዳረጎት የሚለምኑ ወገኖች? በዘርና በድርጅት ተደራጅተው ሃብት እያካበቱ፣ እየዘረፉና በጭቁኖች ስም እያምታቱ የሚኖሩ የዘመኑ ከበርቴዎችና የሰዊስ ባንክ የሚስጥር ደንበኞች? የረሃብና የጥም ሰለቦች? ግፍና ችግር ቢበዛባቸው አገር ጥለው የተሰደዱት ሚሊዮኖች? ወይንስ መብታቸው ተገፎ በቁም እስር የታገቱ ጭቁን ኢትዮጵያውያን ወገኖቻችን? የማነች ኢትዮጵያ? ማነው ሎሌ፣ ማነው ባሪያ? ማን አሳሪ፣ ማን ታሳሪ? ማን ገዳይ፣ ማን ተገዳይ? በአገሩ፣ በመንደሩ፣ እኮ የማነች ኢትዮጵያ?

በመሰረቱ አገር ዜጎች ሁሉ ያለአድልክ በኩልነት፣ መብታቸው በህግ ተጠብቆ፣ በሰላም፣ በነጻነትና በመከባብር የሚኖሩበት ምድር ካልሆነ አገርነቱ ትርጉም አልባና እራስን መሸንገያና “እኔም አገር አለኝ...” ማንጎራጎሪያ ከመሆን ሊያልፍ አለመቻሉ ብዙም አያከራክርም። ለምሳሌ ለመጥቀስ ያህል ዛሬ በአለማችን አራቱም ማእዘናት ግፍና ችግርን ሸሽቶ እንደፍልስጤማዊያን የተበተነው አብዛኛው ኢትዮጵያዊ አገርና ወገኑን መናፈቁ ብዙም የሚያመራምር ጉዳይ አይደለም። እንደዚሁም ሁሉ ቢመረው ኢትዮጵያ ለምኔ፣ የሀበሻ ዘር አታሳዩኝ ብሎ በስደት አለም ርቆ የቀረው ስደተኛ በርካታ ሲሆን ያለውን የግፍ ስርአት ያብቃ ብሎ ብርድና ዝናብ ሳይበግረው በስደት አደባባዮች ሁሉ ተሰልፎ የተናገረ፣ የጻፈ፣ የሩቅ ድምጹን ያሰማ ሁሉ ወደ አገሩ ቢመለስ ወይ መቃብር ወይ እስር ስለሚጠብቀው ዘመዱንና ወገኑን

የመጠየቅ ነጻነቱን አጥቶ አገሩን በወርባሎች ተነጥቆ በሩቁ ባንዲራ ብቻ እያውለበለበ “እናት ኢትዮጵያ የደፈረሽ ይውደም... የደፈረሽ ይውደም...” እያለ እያንጎራጎረ በስደት የቀረውም ወገን በርካታ ነው። አንድቀን አንኳን እንደሰው ተቆጥሮ ብሶቱን ሊዳምጥለት የሚከፈል ማንም የለም። በአገሩ የቀርውም ትርጉም ያጣ ህይወቱን በሃዘንና በትካዜ ይገፋል። የመናገር ሙብት-የእነሱ የውሸታሞቹ፣ የመገናኛ ብዙኃን-የእነርሱ ዲስኩር ማሰራጫ፣ የመደራጀት ሙብት-የእነርሱ የጎጥ ዛር ምርኮኞች፣ ፊርድ ቤት-የእነርሱ የፍርድ ገምድሎቹ፣ ፓርላማ-የነርሱ የጭብጨባና የሁከት መናህኸሪያ፣ ሰራዊት-የነሱ ጠባቂ... ሁሉ ቀልድ...ሁሉ የፍትህ አልበኞች መጠቀሚያ። ምስኪኑ ኢትዮጵያዊ ግን አገር አልባ ሆኖ የህይወቱን ትርጉም አጥቶ ይንከራተታል! ግን የማንን አገር፣ ማን ይነጥቃል? ማን አባራሪ፣ ማን ተባራሪ? መልስ የሚያሻ ጥያቄ!

ደርግ የሰልፋ ስድስቱን ሕዝባዊ አብዮት ጠልፎ በኪሱ ካስገባ በኋላ “ኢትዮጵያ ትቅደም፣ ያለምንም ደም!” እያለ እያዘመረ አዲሲቷን ኢትዮጵያን እንገነባለን በሚል ባዶ መርህ በርካታ ግፍ ፈጸመ። ኢትዮጵያን እንኳን እንደ አዲስ ሊገባ ይቅንና የነበረው እንዳልነበረ ሆኖ ብዙ እልቂትና ግፍ ፈጽሞ አባራ በላው።

ወያኔም ከሰሜን ጫፍ እስከ መሃል አዲስ አበባ በሻአቢያ ታንኮች ታጅቦ፣ አሸንጎሊት “የዘር ነጻውጪ ግንባሮችን” በአማምሳሉ ፈጥሮ እንደደሮ ጫጩት ከኋላ እያስከተለ ከነኩተቱ ጸጉሩን አንጨፍርሮ እጁን በደም አጨማቆ አዲስ አበባ እንደገባ እርሱም በተራው “አዲሲቷ ኢትዮጵያ፣ አዲስ ምዕራፍ፣ ነጻነት ያለገደብ እስከመገንጠል...” እያለ እስከፈውን የመለስ ዜናዊን አንባገናዊና አፋኝ ስርአት በምስኪኑ ህዝብ ጫንቃ ላይ ጫነ። ህዝቡን ከፋፈሉት፣ አናከሱት፣ አጋጩት፣ እንዳይተማመን አረጉት፣ ሙብቱን በሙሉ አሳጥተው እነርሱ በጎን ንግዳቸውን አጧጧፉት። ኢትዮጵያ እንኳን የእኩልነት አገር ልትሆን ይቅርና በዘመድ፣ በጥቅምና በድርጅት የተሳሰሩ ጥቂት ግለሰቦች መከበሪያና መበልጽጊያ ለብዙሃኑ ደግሞ እስር ቤት ሆኖ ትገኛለች።

የመለስ ዜናዊና የጋሻ ጃግሬዎቹ ወንጀል ፀሓይ የሞቀው አለም ያወቀው ስለሆነ መደጋገሙ አስፈላጊ አይሆንም። ይሁንና ከሁሉ የከፋው ወንጀላቸው አብዛኛውን የኢትዮጵያ ህዝብ በተወለደበት ምድር የሰው ክብር አጥቶ በራሱ መሬት ላይ እስረኛ ሆኖ እንደፍልስጤማዊያን የአገር አልባ ስሜት እንዲሰማው አድርገውታል። ሀገሩን የተቀማ ህዝብ!

የሌሎችን አስተሳሰብ ባልወከልም ለኔ ግን ኢትዮጵያ ገና አገሬ አይደለችም። ኢትዮጵያ ውስጥ መወልዴ ያለሙሉ የዜግነት ሙብት ብቻውን በቂ የዜግነት መስክር ሊሆን አይችልም። ኢትዮጵያ መሉ በሙሉ አገራችን መሆን የምትችለው ያለምንም ፍርሃት፣ በነጻነት፣ በፍትህ፣ በኩልነት፣ በሰላም፣ በአንድነትና በመከባበር መኖር ስንችል ብቻ መሆኑ መዘንጋት የለበትም።

ከሁሉ በላይ የሚሳዘነው የተቃዋሚ መሪዎች ነን የሚሉ ግለሰቦች ይህንን ሀቅ ችላ በላው እርስ በርስ እየተጋጩ በጎጥ፣ በጓደኝነት፣ በአስተሳሰብ መሰሎቻቸው ጋር ብቻ የሚያደርጉት ቀቢጸ ተስፋ “ትግል” የትም እንደማይደርስ መዘንጋታቸው ነው። አብዛኞቹ ፓለቲከኞች መቀበል የሚገባቸው ሃቅ በስልሳዎቹ የጃጂ አስተሳሰብ ማፍረስ ይቻል ይሆናል እንጂ አዲስ አገር አይገነባም።

የዘር፣ የጎጥ፣ የቡድንና ወገንተኛዊ ልዩነቶችን ወደጎን በመተው የጋራ አገር አንዲኖረን የጋራ እራሳይ ሊኖረን ይገባል። በሺህ ያሚቆጠር የአቋም መግልጫ ከመበተንና ስብሰባ በየመንደሩ ከመጥራት አንድ የጋራ አቋም ይዞ መሰልፍ አማራጭ ይለውም። የሰላማዊ ትግል ይሁን ሌሎች አማራጮችን በህብረት ማካሄድ ወሳኝ ነው። ያለበለዚያ እንዳሁኑ አገርን ለጠላት አስረክቦን ባንዲራ ለብሰን መዘር ብቻ ይተርፈናል። “ኢትዮጵያ የማን አገር ናት?” የሚለውም መሰረታዊ ጥያቄም በአግባቡ ምላሽ የሚያገኘው ትግልን በጋራ አቀናጅቶ ጭቁን ህዝቦችን በመላ አስተባብሮ ለትግል ማነሳሳት ሲቻል ብቻ ነው።

ድር ቢያብር አንበሳ ያስር!

 abebe@stanfod.edu